

*Een groep onbekenden ?
een reis
een stad.
een ervaring...
een pint...
een groep vrienden !*
Kewan Mertens

Meimaand 2006 - na een korte rondvraag bij de leerlingen van het vierdejaar blijkt dat er meer dan voldoende interesse is om de reis naar Krakau te organiseren: ongeveer een 17-tal leerlingen interesseren zich voor deze Poolse stad met een rijke - culturele - geschiedenis, de zoutmijnen en de concentratiekampen. Voor de tweede maal in drie schooljaren vindt de reis plaats !

Maandag - 2 april - het is zover. Rond 8.00 uur verzamelen in de hal van de nationale luchthaven 19 leerlingen en 3 begeleiders voor de vijfdaagse uitstap. Vaag weet ieder wat hij/zij mag verwachten; de organisatoren hebben dan ook een duidelijk doel voor ogen. Los van de oproep van Guy Verhofstadt willen wij de leerlingen laten kennis maken met deze prachtige stad en haar rijke geschiedenis en met de gevolgen van de ingrijpende maatschappelijke veranderingen. Maar in de eerste plaats willen we hen - nu de laatste overlevenden het bijna niet meer kunnen vertellen - ook bewust maken van de zwarte bladzijden uit de geschiedenis van de vorige eeuw: de vervolging van mensen door een dictatoriaal systeem, hier de nazi's. En natuurlijk zorgt zo een reis voor een enorme groepsdynamiek ...

Na een vlotte vlucht met Sky Europe ving onze gids ons net buiten de luchthaven met de glimlach op. Met de woorden 'Tien koeien' zorgde ze voor een hartelijke ontvangst en vertrokken we naar het hotel. Zes uren na het vertrek in Brussel verkenden we reeds de binnenstad: de kathedraal, de markt, de leuke steegjes en kleine gangetjes, ... De binnenstad voelt aan als een middeleeuwse stad, later verrijkt met heel wat gebouwen in renaissance en barok, zo bv. de *lakenhal*, te vergelijken met de Ieperse lakenhalle. Wanneer we 's avonds naar het hotel terugwandelen, weten we dat we goed zitten: volgens de leerlingen is het een gezellige stad: klein, fijn, aantrekkelijk, rustig, zonnig, veilig, ...

De volgende drie dagen stond telkens een belangrijk onderwerp op het programma: een bezoek aan de concentratiekampen, de zoutmijn en de joodse wijk, en een bezoek aan de historische binnenstad.

Het bezoek aan de concentratiekampen *Auschwitz* en *Buchenwald* laat niemand onberoerd: de confrontatie met de werkelijkheid spreekt meer aan dan de informatie in de begeleidende brochures, hoe uitgebreid ook. Eerst krijgen we een film te zien met originele beelden gedraaid bij de bevrijding van het kamp - dan gaan we - met enige schroom - de kampen binnen: de poort met de leuze 'Arbeit macht frei', de gebouwen, de prikkeldraad, de uitgestrekte vlakke, de folterkamers, de gaskamers, ... Wie er staat, voelt de gebeurtenissen sterk aan, wordt er stil van en denkt na... Stilaan komen heel wat vragen los: waarom ? de reden van dit alles ? hoe kon men zo denken ? de persoonlijkheid van die mensen ? Ongeloof blijft op de gezichten te lezen... Het bezoek aan de gloednieuwe tentoonstelling in blok 11 - het Belgische blok - confronteert ons met het droevige lot van de vervolging in België.

*Heel veel mensen... maar stilte...
geen hemelse stilte, Aardse stilte...
Iedereen voelt zich betrokken,
wie zou ooit kunnen vergeten,
wie zou ooit kunnen vergeven,
wat hier ooit is gebeurd.*
Valérie Springuel

De volgende dag regent het - in Krakau ideaal om even ondergronds te gaan. Vandaag ontdekken we de fascinerende wereld van de zoutmijn *Wieliczka*, 12 km van Krakau. De bekende Duitse dichter Johann Wolfgang von Goethe was al zeer onder de indruk van de mijn, voor de mijnwerkers daarentegen was de realiteit diep onder de grond minder fascinerend. Maar ... wat ze nagelaten hebben, mag er wezen ! 65 m onder de grond treden we binnen in een wereld van 300 km gangen en 3000 galerijen - gelukkig bezoeken we slechts 3 % van het geheel. We staan in bewondering voor de uitbeelding van het leven onder de grond, de beeldhouwwerken van bekende personen (ook paus Johannes-Paulus II), de schilderijen zoals *Het laatste avondmaal* of een kerststalletje allemaal in het zout uitgehouwen... In de ondergrondse *Sint-Kingakapel* (54 m lang, 17 m breed en 12 m hoog) staan we in bewondering voor de 5 grandioze kroonluchters. Of we even een groepsfoto willen laten maken ? Natuurlijk en aan het einde van het bezoek ligt-ie aan de uitgang op ons te wachten. Ondertussen leren we nog iets over het leven in de zoutmijn in de vorige eeuwen; dat dit de grootste zoutmijn ter wereld én een beschermd UNESCO-monument is.

Via de fabrieken van Schindler - je weet wel: van de film *Schindlers List* - keren we terug naar Krakau waar we de joodse wijk Kazimierz bezoeken. In 1939 bestond een kwart van de wijk nog uit joden - nu wonen er nog slechts een honderdtal. Rond het marktplein ul Szeroka bevindt zich een wirwar van gezellige straatjes, een leuke groentemarkt, en aangename kleine snackbars. De wijk is maar een schim van haar levendige geschiedenis, maar met het draaien van de film *Schindlers List* werd de hele buurt uit de vergetelheid gehaald - hier en daar zet de opbloei zich door. Huizen worden gerestaureerd en over enkele jaren zal het jarenlange verval enkel nog in de geschiedenisboekjes terug te vinden zijn. Reeds nu schieten de prijzen voor immobiëlen er de hoogte in... Een bezoekje aan de plaatselijke synagoge - na wat aandringen van onze gidse - en aan het joods kerkhof mocht natuurlijk niet ontbreken.

De dag wordt afgesloten met een joods avondmaal in een klein en gezellig restaurantje in de joodse wijk - het eten was lekker en de bediening vriendelijk. Tijdens het eten werden we onderhouden door een joods orkestje dat joodse muziek ten gehore bracht. Het laat zich raden dat de helft van de groep met een cd naar huis keerde ...

De laatste dag - het is ondertussen al donderdag - gaan we op stadsbezoek in de voormalige koninklijke hoofdstad van Polen. De stad werd in de Tweede Wereldoorlog nooit gebombardeerd; 55 gebouwen behoren nu tot het Werelderfgoed van de UNESCO. Onze wandeling begint aan de *Florianpoort* midden in het *Planty*, de groene long die met haar 21 hectaren en lengte van 4 km de oude stad omgordt. Doorheen de oude stad - *Stare miasto* - slenteren we in schoonheid, genieten van de straatanimatie - wat te denken van een in maliënkolder uitgeruste ridder die even zijn hamburger opsmult ? - en bezoeken we o.a. de *Mariakerk*. Vanuit het hoogste raam blaast een brandweerman elke dag stipt op het uur de weemoedige *heynal*. Maar veel interessanter is het om de voorbereidingen van het paasfeest mee te beleven. In alle kerken van Krakau zijn al enkele dagen honderden zusters, paters en gewone gelovigen bezig om de kerkgebouwen in orde te brengen voor de grote vieringen van Pasen. We betreden de hoofdkerk op het marktplein en staan in bewondering voor het prachtige interieur. De kruisbeelden zijn nog met paarse gewaden bedekt en aan de biechtstoelen wachten tientallen mensen... Voor zoveel devotie kan je enkel respect opbrengen. Even verder, aan het bisschoppelijk paleis waar Johannes-Paulus nog als bisschop resideerde, hangt een grote foto van hem samengesteld uit tienduizenden kleine foto's van

gelovigen... Enkele leerlingen nemen 's avonds - in een klein romaans kerkje - nog deel aan een gebedsdienst ...

Ooit al Vlaamse of Brusselse wandtapijten gezien ? Enkele ? In de *Wavelburcht*, ooit de residentie van de Poolse koningen, worden er een honderdtal bewaard. Gedurende onze rondleiding kunnen we er een tiental bezichtigen.

De burcht biedt een brok Europese cultuurgeschiedenis in een notendop. Begonnen als een middeleeuwse citadelburcht werd ze - naar de toenmalige modestijlen - aangepast aan de renaissance en barok. Het levert een indrukwekkend schouwspel op. Maar onze gids heeft ook aandacht voor de kleine details in de versieringen, de schilderijen, het privé-leven van de koningen, de legendes en sagen...

Eenmaal buiten is het tijdstip aangebroken om afscheid te nemen van onze gids die ons als een zorgzame moeder gedurende die 4 dagen begeleid heeft. Op het binnenplein van de citadel wanen we ons even in een Vlaamse film van de jaren '50. In de grote kathedraal is net de dienst gedaan en honderden leerlingen verlaten samen met hun priester-leraars, bisschoppen enz. de kerk. De priesters zijn nog jong - een groot contrast met de situatie in België ...

Een foto. Kaarsen. Mensen.

Het is al 2 jaar geleden, maar,

Johannes-Paulus II leeft hier nog steeds verder,

Een man. Een Paus. Een Pool.

Valérie Springuel

Polen is ook het land van grote contrasten en razendsnelle veranderingen. Twee jaren na de vorige reis was de wijk rond het station niet meer te herkennen: restauratie, een nieuw aangelegd plein - volledig in westerse stijl, en voorzien van een groot shoppingcentrum waar de Pool-met-geld alle (duurdere) merken uit het Westen terugvindt. En ook dichtbij het hotel - gelegen in een woonbuurt - werd een moderne hypermarkt ingeplant. Dit tot genoegen van onze leerlingen...

Maar ook op vlak van financiële welvaart kent het land grote contrasten: een gepensioneerde ambtenaar die onder het communistisch regime werkte, krijgt rond 200 € per maand. En dan te weten dat de prijzen van huizen, audio- en videomateriaal of computers zich al op het westerse niveau bevinden... Velen kunnen dan ook met één inkomen niet overleven en moeten bijklussen...

Afsluitend halen we de leuze "Tien koeien" nog eens boven ! Benieuwd wat die te betekenen heeft ? Leg je oor dan eens te luisteren bij de deelnemers of kom zelf eens mee ...

Katholiek zijn ze in Polen wel:

Rouwen om de paus doen ze in België niet snel.

Auschwitz blijft nu nog in mijn hoofd malen

Kippevel kreeg je van al die horrorverhalen !

Aangenaam weer en een levendige geschiedenis;

Uiteraard - deze reis was zeker niet mis !

Marthe

Hans Timmerman